

SLOVENSKO-POLSKÁ OBCHODNÁ KOMORA
SLOVENSKÁ OBCHODNÁ A PRIEMYSELNÁ KOMORA ŽILINA
REGIONALNA IZBA GOSPODARCZA W KATOWICACH

KONGRES MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKATEĽOV VYŠEHRADSKEJ ŠTVORKY CONGRESS SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURS OF VISEGRAD GROUP

pod záštitou

prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku
ministra hospodárstva Slovenskej republiky Pavla Pavlisa

3. september 2014
Hotel Bránica ****, Belá

Nosné témy: **AUTOMOTIVE, STROJÁRSTVO, ELEKTROTECHNIKA,
VZDELÁVANIE, FINANCIE**

Diskusné panely:

- I. panel: **DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA, AUTOMOTIVE
TRANSPORT INFRASTRUCTURE, AUTOMOTIVE**
Moderátor: Ján Mišura, riaditeľ SOPK ŽRK, director SCCI RC Zilina
- II. panel: **VEDA, ŠKOLSTVO, INOVÁCIE, VÝSKUM, AUTOMOTIVE
SCIENCE, EDUCATION, INNOVATION, RESEARCH, AUTOMOTIVE**
Moderátor: Marián Kupka, CEIT GROUP
- III. panel: **FINANCIE, KREDITNÁ POLITIKA BÁNK, INVESTÍCIE A MALÉ A STREDNÉ
PODNIKY V AUTOMOTIVE
FINANCE, CREDIT POLICY OF BANKS, INVESTMENT AND SME ´S SECTOR
IN AUTOMOTIVE**
Moderátor: Tomasz Zjawiony, podpredseda RIG Katowice, vice-chairman CCI Katowice

**ANALÝZA STAVU SEKTORA MALÝCH A STREDNÝCH
PODNIKATEĽOV NA SLOVENSKU, V ČESKU,
V POĽSKU, V MAĎARSKU A V NEMECKU**

**STATE SECTOR ANALYSIS OF SMALL AND MEDIUM
ENTREPRENEURS IN SLOVAKIA, CZECH, POLAND,
HUNGARY AND GERMANY**

SEKTOR MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKATEĽOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Aj v roku 2013 zaznamenávalo hospodárstvo SR naďalej rast hrubého domáceho produktu svedčiaci o celkovom pozitívnom vývoji ekonomiky, v prípade malých a stredných podnikov (MSP) však bola odlišná situácia. Naďalej pokračoval pokles ekonomickej aktivity a posilňoval sa trend marginalizácie podnikov (presun podnikov z vyšších veľkostných kategórií do kategórie mikropodnikov), ktorého dôsledkom bol zaznamenaný pokles počtu podnikov s viac ako 10 zamestnancami oproti roku 2008 až o polovicu. Problematická situácia je najmä v oblastiach: internacionalizácia, druhá šanca, v legislatívnom procese a rozvoji zručností a inovácií.

Nástup krízy v roku 2009 v EÚ vplyva samozrejme aj na naše malé a stredné podniky (prepad počtu, zníženie vytvárania hrubej pridanej hodnoty aj počtu pracovných miest). Európa posledných niekoľko rokov čelí bezprecedentnej ekonomickej situácii: napäté verejné rozpočty, opatrenie na dlhovou krízu, nízky rast až recesia, politická nestabilita, najnovšie politiky sankcií a podobne. Aj preto je jednou z politických priorít EÚ podpora internacionalizácie MSP ako chrbtovej kosti európskej ekonomiky zintenzívnením priameho zapojenia MSP do medzinárodných podnikateľských aktivít či už prostredníctvom obchodu (dovoz-vývoz), investícií či inej formy (spoločné výskumné a vývojové aktivity, transfer technológií, subkontraktng a pod.).

V jednom z prieskumov označili podnikatelia z MSP za najväčšie bariéry internacionalizácie:

- § Nedostatok informácií (44%)
- § Nedostatok kapitálu (44%)
- § Nedostatok adekvátnej verejnej podpory (40%)
- § Náklady zložitej administratívy (39%) atd.

Analýza malého a stredného podnikania na Slovensku

Silné stránky

- § Početne silný sektor MSP (99,9 % podiel z celkového počtu podnikateľských subjektov, v podnikovej ekonomike poskytuje pracovné príležitosti 71,8 % aktívnej pracovnej sily a podieľa sa 55,1 % na tvorbe pridanej hodnoty)
- § Silná existencia priemyselnej základne a rozvinutá priemyselná infraštruktúra
- § Výhodná geografická poloha v strede Európy
- § Relatívne krátke lehoty súvisiace so začatím podnikania
- § Existencia Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, ako základu pre systematické hodnotenie dopadov regulácií na podnikateľské prostredie
- § Vysoký podiel MSP na hodnote udelených zákaziek v rámci verejného obstarávania
- § Dobrá schopnosť MSP presadiť sa na spoločnom trhu EÚ

Slabé stránky

- § Nedostatočná podpora začínajúcich MSP
- § Neistota vyplývajúca z častého novelizovania dôležitých legislatívnych úprav relevantných pre podnikanie.
- § Neexistujúci systém hodnotenia vplyvov legislatívy na MSP (MSP test) a neuplatňovanie zvýhodňovania MSP v rámci regulačných a administratívnych povinností v porovnaní s veľkými podnikmi
- § Nízky počet MSP dosahuje kladný hospodársky výsledok (r. 2011-56%)
- § Zadĺženosť MSP, ktorá je na úrovni 66,3% (2011), je blízko rizikovej úrovne finančnej udržateľnosti
- § Nevhodná veľkostná štruktúra podnikov (dominancia mikropodnikov, klesajúci podiel stredných podnikov)

Príležitosti

- § Podpora MSP a uplatňovanie SBA je oficiálnou prioritou vlády Slovenskej republiky a zároveň prioritou podpory pre programové obdobie 2014 - 2020
- § Zjednodušenie legislatívy pre znovunaštartovanie podnikania
- § V rámci Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov zaviesť hodnotenia dopadov aplikovanej legislatívy na MSP (MSP test)
- § Naštartovanie kapitálového financovania ako podpory pre začínajúce rýchlorastúce podniky
- § Realizácia projektov a iniciatív na podporu pôsobenia MSP na Jednotnom trhu EÚ (napr. sieť EEN)
- § Využitie potenciálu obchodných príležitostí na trhoch tretích krajín spoluprácou s OBEO

Hrozby

- § Zlá veková štruktúra a hroziaci prepád počtu aktívnych podnikateľov
- § Pokračujúci proces zániku podnikov
- § Pretrvávajúce problémy spojených s likvidáciou podniku a vysporiadaním záväzkov
- § Nezavedenie systému hodnotenia dopadov aplikovanej legislatívy na MSP (MSP test)
- § Chýbajúca finančná podpora pre začínajúce inováčné podniky
- § Dlhodobá podfinancovanosť MSP, ktorá sa prejavuje v nízkom potenciáli pre expanziu, akvizície a nízkej ziskovosti
- § Útlm podnikateľských aktivít v dôsledku problémov spoločnej európskej meny a neistoty vyplývajúcej z vývoja globálnej a európskej krízy
- § Znižovanie konkurencieschopnosti MSP
- § Príliš veľká koncentrácia zahraničného obchodu na Jednotný trh EÚ, nevyužívanie príležitostí na trhoch tretích krajín

Finančné služby pre MSP

- § Mikropôžičkový program

Oprávnení žiadateľa a podmienky poskytnutia mikropôžičky:

- § mikropodniky (0 - 9 zamestnancov), malé podniky (10 - 49 zamestnancov)
- § výška úveru: od 2 500,- do 50 000,- EUR
- § splatnosť úveru: 6 mesiacov až 4 roky (možnosť odkladu splátok o 6 mesiacov)
- § úroková sadzba: od 1,26 % do 9,16%
- § doteraz bolo poskytnutých takmer 2 tis. úverov za viac ako 31 mil. eur, vytvorených takmer 3 tis. pracovných miest a 5 tis. udržaných.

Fond inovácií a technológií

Poslaním Fondu inovácií a technológií je formou poskytovania rizikového kapitálu podporiť podnikateľskú iniciatívu a tak rozvíjať podnikanie, zamestnanosť a hospodárstvo smerom k inováčnej ekonomike. Vznikol ako reakcia na vznikajúci dopyt po rizikovom kapitáli na podporu podnikateľov s nápadiami a je výsledkom spolupráce Slovak Business Agency (SBA) s investormi.

Fondy rizikového kapitálu – Národný holdingový fond s.r.o.

- § špecializovaná dcérska spoločnosť Slovak Business Agency, ktorá implementuje podporu formou rizikového kapitálu
- § podpora rastovo orientovaných podnikateľských projektov formou poskytovania rizikového kapitálu (vkladu do základného imania spoločností)
- § usmerňuje činnosti jednotlivých fondov tak, aby sa stimuloval rozvoj sektora MSP na celom území SR
- § obhospodaruje fondy priamo pod riadením spoločnosti (bez právnej subjektivity) a fondy, do ktorých spolu s NH fondom investovali kapitál aj súkromní investori - Slovenský rastový a kapitálový fond, Slovenský rozvojový fond, Fond inovácií a technológií a Fond Seed Capital.

Zdroje:

- Správa o stave MSP v SR v roku 2012 (Národná Agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, 2014)*
 - Nástroje podpory internacionalizácie MSP (EuroPolicy, 2013)*
 - Finančné služby pre MSP (Slovak Business Agency, 2014)*
 - Analýza stavu MSP (MH, 2013)*
-

SECTOR OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURS IN THE SLOVAK REPUBLIC

Economy of The Slovak Republic showed the growing trend of Gross Domestic Product (GDP) also in 2013, which is a positive sign for the economy, but in case of small and medium-sized enterprises (SMEs), the situation was different. There was a continuous decrease of economical activity and a growing trend of marginalisation of enterprises (transfer of enterprises from higher enterprise category into a category of micro-enterprises), which resulted in 50% decrease in number of enterprises with more than 10 employees to compare with the year 2008. Problematic situation can be seen mainly in these fields: internationalization, second chance, legislative process and development of skills and innovations.

Crisis arrival in the EU in 2009 still influences our small and medium-sized enterprises as well (reduction in number, falling trend in creating of gross value added and number of job positions). For the last few years, Europe has been faced with unprecedented economic situation: tight public budgets, debt crisis action, low increase or even recession, political instability, latest policies on sanctions etc. That's the reason why one of political priorities of the EU is to support internationalization of SMEs as the keystone of European economy by intensifying direct participation of SMEs in international entrepreneurial activities either in terms of trade (import - export), investments or other forms e.g. common research and development activities, transfer of technologies, subcontracting etc.

In one of the surveys given, the biggest barriers of internationalization stated by entrepreneurs of SMEs were:

- § Lack of information (44%)
- § Lack of capital (44%)
- § Lack of adequate public support (40%)
- § Cost of difficult administration (39%) etc.

Analysis of small and medium-sized business in Slovakia

Strengths

- § Strong sector of SMEs in number (99,9% share from the total number of business entities, in business economics provides job opportunities 71,8% of active labour force and contributes by 55,1% on creation of value added)
- § Strong existence of industrial base and developed industrial infrastructure
- § Suitable geographic location in the middle of Europe
- § Relatively short period connected with starting business activities
- § Existence of unified methodology for chosen impacts assessments as a base for systematic valuation of impacts of regulations on business environment
- § A high share of SMEs on value of contracts awarded in terms of public procurement
- § Good ability of SMEs to succeed in the common market

Weaknesses

- § inadequate support for new SMEs
- § uncertainty resulting from frequent amendment of important legislative regulations relevant for business
- § non-existing system of valuation to measure impacts of legislation on SMEs
- § (SME test) and a system to claim favouring of SMEs in terms of regulatory and administrative obligations to compare with big corporations
- § low number of SMEs achieving positive economical results (year 2011 – 56%)
- § Liability of SMEs , (2011- 66,3%), is close to a risk level of financial sustainability
- § Unsuitable size structure of businesses (micro-enterprises to dominate medium-sized enterprises)

Opportunities

- § Support of SMEs and application of Small Business Act (SBA) is an official priority of the Slovak Government as well as the priority of support for a programme period 2014 – 2020
- § Simplification of legislation to restart business
- § In terms of unified methodology for chosen impacts assessments, implementation of valuation of impacts of applied legislation on SMEs (SME test)
- § Start equity financing as a support for new rapidly growing businesses
- § Realization of projects and initiatives to support SMEs on The EU Single Market
- § (e.g. EEN- Enterprise Europe Network)
- § Make use of potential of business opportunities on Third countries market
- § in cooperation with "OBEO" (trade and economic departments of embassies)

Threats

- § Bad age structure and threatening downfall in number of active businessmen
- § Continuous trend of closing businesses
- § Consistent delays connected with liquidation of business and settlement of obligations
- § Not applying the system of implementation of valuation of impacts of applied legislation on SMEs (SME test)
- § Missing financial support for new innovative businesses
- § Long- term underfunding resulting in low potential for expansion, acquisition and low profitability
- § Reduction of entrepreneurial activities as a result of problems with common European currency and uncertainty connected with development of global and European crisis
- § Lowering of competition among SMEs
- § Too high concentration of Foreign Trade on The EU Single Market, not great use of opportunities of Third countries markets

Financial services for SMEs

- § Microloan program

Eligible applicants and conditions for providing the microloan

- § Micro-enterprise (0-9 employees), small businesses (10 – 49 staff)
- § Loan limit : €2,500 – 50,000
- § Loan maturity : 6 months – 4 years (possibility of deferred payment of 6 months)
- § Interest rate : 1,26 % - 9,16 %
- § So far, almost 2,000 loans for over €31 million have been provided, almost 3,000 job positions have been created and 5,000 job positions have been maintained

Innovation and Technology Fund

Main aim of Innovation and Technology Fund is to support entrepreneurial initiative by providing venture capital and thus develop businesses, employment and industry towards innovative economy. It was created as a reaction to growing demand for venture capital to support inventive entrepreneurs and it's a result of cooperation between Slovak Business Agency (SBA) and investors.

Venture Capital Funds - The National Holding Fund Ltd. (NHF)

- § Slovak Business Agency, specialized subsidiary, that implements support in form of venture capital
- § Support of growth - oriented entrepreneurial projects by providing venture capital (capital contribution to equity of the company)
- § Coordinates activities of all funds to stimulate development of SMEs sector in all parts of Slovakia
- § Manages funds under direct leadership of the company (without legal personality) and also funds, that were invested in by NHF and by private investors, such as The Slovak Growth Capital Fund, The Slovak Development Fund, Innovation and Technology Fund and Seed capital Fund.

Sources:

- Sprava o stave MSP v SR v roku 2012 (Národná Agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, 2014)*
 - Nástroje podpory internacionalizácie MSP (EuroPolicy, 2013)*
 - Finančné služby pre MSP (Slovak Business Agency, 2014)*
 - Analýza stavu MSP (MH, 2013)*
-

SEKTOR MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKATEĽOV V POĽSKEJ REPUBLIKE

Poľská ekonomika bola v posledných rokoch pod vplyvom zmieňajúcej sa konjunktúry a nepriaznivých vonkajších faktorov, ale udržala sa na ceste vzrastu aj v čase najhlbšej ekonomicko-finančnej krízy v Európe. V tom čase bolo dočasne zaznamenané zmenšenie počtu podnikateľov, pokles veľkosti investícií a tiež aj zhoršenie ukazovateľov týkajúcich sa prežívateľnosti podnikateľov. Avšak nedávne údaje naznačujú zlepšenie výsledkov podnikateľov a zvýšenie ich počtu.

Veľkosť a vklad sektora MSP pri tvorení hrubého domáceho produktu Poľska svedčí o jeho významnom podiele na národnej ekonomike a je základom pre trvalý spoločensko-ekonomický rozvoj.

Význam mikro podnikov v poľskej ekonomike

Sektor malých a stredných podnikateľov v Poľsku, podobne ako v ostatných európskych krajinách, počtom prevláda v štruktúre podnikateľov. Najväčšiu skupinu tvoria mikro podniky, ktorých podiel v štruktúre podnikov celkom je odhadovaný na 95,2% v Poľsku, a v EÚ - 92,13%. A údaje a odhady týkajúce sa 2003-2013 roku poukazujú, že tempo rastu obrátov v malých firmách v Poľsku je 3-krát vyššie než v EÚ, v mikro a veľkých podnikoch - 2,5-krát vyššie, a v stredných firmách - takmer dvakrát vyššie.

Pôsobiace v Poľsku podniky vytvárajú takmer tri štvrtiny poľského hrubého domáceho produktu. V štruktúre podielu podnikov v HDP, MSP generujú čo druhý zlotý (47,3%), v tom najmenšie firmy takmer čo tretí (29,4%). Podiel stredných podnikov je trikrát menší (10,1%) než mikro podnikov, a malých - takmer štyrikrát (7,8%). V priebehu rokov možno pozorovať výraznú rastúci trend podnikov v Poľsku a zväčšenie podielu v HND veľkých firiem. Čo sa týka malých a stredných podnikov, ich podiel v HDP sa mení a ťažko je ukázať výrazné tendencie.

Počet a štruktúra podnikov

§ Poliáci sú podnikavým národom - úroveň podnikania meraný podielom podnikateľov alebo osôb plánujúcich začať podnikanie je medzi pracujúcimi vyšší než priemerná úroveň v EÚ. Z hľadiska počtu podnikov Poľsko je šiestou ekonomikou Európskej Únie.

§ V Poľsku pôsobí okolo 1,8 milióna firiem. Rozhodujúca väčšina z nich, lebo až 99,8%, to sú malé a stredné firmy.

§ Poľské MSP pôsobia predovšetkým v službách a obchode (76%), zriedkavejšie v stavebníctve (13,4%) a priemysle (10,6%).

§ V porovnaní s priemerom v Únii sektor MSP v Poľsku prevažujú mikro podniky. Z hľadiska počtu zamestnaných situácia v Poľsku je porovnateľná s priemerom pre EÚ, to znamená približne 6 osôb na podnik, pri podobnom priemere v EÚ (6 osôb).

§ Štruktúra poľských podnikov sa postupne robí podobná do štruktúry v Únii. Od 2008 roku začala padať dynamika rastu mikro firiem aj počet veľkých firiem.

§ Sektor MSP vytvára v Poľsku viac než 6 miliónov pracovných miest. Táto skupina podnikateľov preukázala väčšiu odolnosť voči účinkom európskej hospodárskej krízy. Vďaka svojmu konzervativizmu - videná cez prizmu nechuti voči vonkajšiemu financovaniu, malý záujem o činnosti v oblasti výskumu a vývoja alebo postoj majiteľov firiem, ktorí radšej vyberajú status quo než rozvoj - ekonomické spomalenie ovplyvnilo malé firmy menej než veľké podniky.

Výzva

Údaje, týkajúce sa počtu a rozvoja malých a stredných firiem svedčia o veľkej podnikavosti Poliakov, a dosiahnuté Poľskom hospodárske výsledky sú spravidla vyššie než priemer EÚ. Je však nevyhnutné vykonávať činnosti zlepšujúce systém vzdelávania, pretože jeho efektívnosť pri príprave do úlohy podnikateľa je v Poľsku horšie oceňovaná než priemerne v Európskej Únii. Nevyhnutné sú tiež činnosti na zlepšenie verejného vnímania štatútu podnikateľa.

Trendy

V priebehu posledných rokov môžeme sledovať výrazné trendy rastu firiem v Poľsku, potvrdené predovšetkým zväčšením podielu na HDP veľkých podnikov pri súčasnom poklese podielu menších firiem (mikro firiem).

Podľa údajov Hlavného štatistického úradu v období 2004-2011 vzrástol význam veľkých firiem pri tvorení HDP v Poľsku (z 21,9% v 2004 do 24,5% v 2011 r.). V prípade stredných a malých firiem ťažko ukázať výrazné trendy, ich podiel pri tvorení HDP sa v rokoch 2009-2011 hýbe pre stredných podnikateľov na úrovni od 10,1% do 10,4% a v prípade malých - od 7,7% do 7,9%.

V skupine mikro firiem v rokoch 2009-2011 je klesajúci trend (z 30,4% v 2009 roku do 29,4% v roku 2011).

Zdroje financovania MSP

Vlastné prostriedky sú najdôležitejším zdrojom financovania investícií realizovaných MSP (napr. v 2011 roku predstavovali 2/3 investícií). Okrem toho na podporu malých a stredných podnikateľov sú pripravené nové programy financované z prostriedkov Únie a zo štátneho rozpočtu. Tretia v poradí perspektíva na roky 2014-

2020 odohrá významnú úlohu v budovaní inováčnej ekonomiky a pri zvyšovaní konkurenčných schopností podnikov. Prostriedky určené na podporu podnikov sú zahrnuté v každom národnom operačnom programe aj vo všetkých regionálnych, pričom:

- § najviac prostriedkov na technologický rozvoj a inovácie podnikov a na podporu vedeckých výskumov obsahujú dva centrálné programy: Operačný program Inteligentný rozvoj (OP IR) a Operačný program Východné Poľsko (OP VP)
- § najviac prostriedkov na zväčšenie konkurencieschopnosti MSP je v regionálnych operačných programoch a tiež čiastočne v spomínaných OP IR a OP VP
- § prispôsobivosť podnikov a rozvoj učenia sa celý život (vzdelávanie dospelých) je podporované prostredníctvom Operačného Programu Znalosť Vzdelávanie Rozvoj (OP ZVR).
- § dôležitým zdrojom podpory sú fondy, ktoré má do dispozície Poľská Agentúra Rozvoja Podnikania, ktorá sa zúčastňuje pri realizácii troch centrálnych programov (OP IR, OP VP, OP ZVR), sústreďujúc sa okrem iného na podpore potenciálu pre výskum a vývoj a inováčného MSP, tvorení nových inováčných podnikateľských projektov, internacionalizácii podnikov, a tiež na rozvíjaní moderného podnikateľského prostredia poskytujúceho nevyhnutné poradenstvo a služby pre firmy.

Vypracované na základe informácií Poľskej Agentúry Rozvoja Podnikania (www.parp.gov.pl)

SECTOR OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURS IN POLAND

Polish economy of the last few years has been under the influence of variable conjuncture and unfavourable outside factors, but it managed to maintain the growing trend also at times of the deepest economic-financial crisis in Europe. Decreasing number of entrepreneurs, downfall of investments and worsening of the indicators showing the survival ability of businessmen could be temporarily seen at that time. However, the latest figures have indicated improvement of entrepreneurial results as well as their increase in number. Extent and contribution of SMEs sector in creation of GDP confirms its significant share in National economy and also forms a base for permanent socio – economic development.

Role of micro- enterprises in Polish Economy

Sector of small and medium entrepreneurs in Poland, as well as in other European countries, outnumbers the structure of businessmen. The biggest group of businessmen is formed by micro - enterprises with the total estimated share of 92% in Poland and 92, 13% in the EU. Datas and figures related to the period 2003 - 2013 show that the speed of turnover growth of small enterprises in Poland is 3 times higher, micro and large enterprises - 2,5 times higher and medium-sized enterprises almost twice as high as in the EU.

Polish based enterprises create almost three - quarters of Polish GDP.

In structure of enterprises' share on GDP, SMEs generate second with zloty (47,3%), where the smallest companies come almost third (29,4%).

Share of medium - sized enterprises is three times smaller (10,1%) than micro - enterprises, and small businesses almost 4-times smaller (7,8%).

Over the years, remarkable growing trend of businesses can be seen in Poland as well as increase of share in GNI (Gross National Income) of large enterprises.

In terms of small and medium - sized enterprises, the share on GDP is variable and it's difficult to show significant tendencies.

Number and structure of enterprises

§ Poles are very entrepreneurial and competitive nation - level of business divided by number of entrepreneurs or people planning to start business is among working people higher than average level in the EU. Poland is the sixth economy in the EU in number of enterprises

§ 1,8 million businesses are currently active in Poland with the majority of small and medium – sized enterprises (99,8%)

§ Polish SMEs are active mainly in services and trade (76%), rarely in building industry (13,4%) and industry (10,6%)

§ In Poland, SME sector is dominated by micro - enterprises to compare with the average rate in the EU. Employment rate in Poland is comparable with the average rate in the EU, which is approximately 6 persons in one company to compare with similar average in the EU (6 persons).

§ Structure of Polish enterprises becomes similar to a structure in the EU.

§ Since 2008 growth dynamics of micro – enterprises and number of large enterprises has had a falling trend.

§ SME sector in Poland creates more than 6 million job positions. This sector of entrepreneurs showed higher resistance to impacts of European economic crisis. Thanks to its conservatism - seen through the prism of reluctance to external financing, small interest in activities in research & development area (R&D) or attitude of business owners, who prefer status quo to development - economic slowdown influenced small enterprises less than large ones.

Challenge

Figures showing the number and development of small and medium – sized enterprises speak about big entrepreneurial abilities of Poles, and their achieved economic results tend to be higher than average results in the EU. But it's essential to carry out activities improving the system of education, because its effectiveness when it comes to training to become a businessman is less awarded in Poland than what is the average within the EU. Activities to improve public perception of the entrepreneurial status are also necessary.

Trends

During the last few years we can watch significant growing trend of businesses in Poland, confirmed mainly by increased GDP share of large enterprises to compare with the current falling trend of smaller businesses (micro - enterprises). According to Main Statistical Office in the period 2004 - 2011 the importance of large enterprises in creation of GDP in Poland rose (from 21,9% in 2004 to 24,5% in 2011). In case of small and medium - sized enterprises it is difficult to show significant trends, their share in creation of GDP varies in the period 2009 - 2011 for medium entrepreneurs from 10,1% to 10,4% and in case of small businesses from 7,7% to 7,9%. There's a falling trend in micro – enterprises (from 30,4% in 2009 to 29,4% in 2011).

Sources of financing SMEs

Own sources are the most important source of financing the investments realized by SMEs (e.g. in 2011 represented two - thirds of investments). Except this, new programmes of financial support for small and medium entrepreneurs from the EU funds and state budget are prepared. Third perspective for the period 2014 - 2020 will play important role in building of innovative economy and increasing the competitiveness among enterprises. Financial means to support businesses are included in every national operational programme and also all regional programmes, where:

§ Most financing support dedicated to technical development and innovation of businesses as well as support of scientific research are included in two central programmes:

§ “Operačný Program Inteligentný Rozvoj” (OP IR) - (Operational Programme Intelligent Development) and “Operačný Program Východné Poľsko” (OP VP) - (Operational Programme Eastern Poland).

§ Most means to increase the competitiveness of SMEs is in regional operational programmes and partially in already mentioned “OP IR” and “OP VP”

§ Adaptability of enterprises and development of long- term education (adult education) is supported through “Operačný program Znalosť, Vzdelanie, Rozvoj” (OP ZVR) - (Operational Programme Knowledge, Education, Development).

§ Important source of support are funds, managed by Polish Agency for Enterprise Development, which takes part in three central programmes (OP IR, OP VP, OP ZVR), supports potential of R&D and innovative SMEs, helps create new innovative entrepreneurial projects, internationalization of enterprises and development of modern entrepreneurial environment providing essential consultancy and services for companies.

Sources: *Polish Agency for Enterprise Development (www.parp.gov.pl)*

SEKTOR MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKATEĽOV V ČESKEJ REPUBLIKE

Malé a stredné podniky plnia nezastupiteľnú úlohu v českej ekonomike a najmä sú významne podnikateľsky a spoločensky späté so svojím regiónom. Ako celok reprezentujú malé a stredné podniky v Českej republike viac než 1 milión ekonomických subjektov a zamestnávajú takmer 2/3 zamestnancov. Sektor MSP je významnou hracou silou podnikateľskej sféry, rastu, inovácií a konkurencieschopnosti a predstavuje tak významného zamestnávateľa.

Pozíciu MSP v ČR približujú nasledujúce údaje:

Podnikateľskú činnosť k 31.12.2013 v ČR vykonávalo (podľa ČSÚ) celkom 1 103 409 právnických a fyzických osôb (s počtom zamestnancov 0-249) fyzických osôb (s počtom zamestnancov 0-249) bolo 849 200 a právnických osôb (s počtom zamestnancov 0-249) bolo 254 209. Podiel malých a stredných podnikov na celkovom počte aktívnych podnikateľských subjektov v roku 2013 bolo 99,84 %.

Celkový počet zamestnancov malých a stredných podnikov v roku 2013 predstavoval 1766 tisíc zamestnancov. Podiel zamestnancov malých a stredných podnikov na celkovom počte zamestnancov podnikateľskej sféry v ČR v roku 2013 predstavoval 60,9 %.

Podiel pridanej hodnoty malých a stredných podnikov na celku ČR tvoril 56,76 %. V roku 2013 došlo k medziročnému zvýšeniu vývozu malých a stredných podnikov o 75 486 mil. Kč, tj. o 4,7 %.

Podiel malých a stredných podnikov na celkovom dovoze v roku 2013 bol 58,4 % a podiel malých a stredných podnikov na celkovom vývoze bol 53,6 %.

V dotačných programoch Operačného programu Podnikanie a inovácie bolo k 31.12.2013 vyhradené pre malé a stredné podniky od začiatku realizácie vyčerpaných celkom 36 236,4 mil. Kč. Pretože prostriedky štátneho rozpočtu sú doplnené prostriedkami zo štrukturálnych fondov v pomere 85/15, podieľa sa štátny rozpočet na uvedenom čerpaní čiastkou 5 435,5 mil. Kč a štrukturálne fondy EÚ čiastkou 30 800,9 mil. Kč.

V rámci nového operačného programu Podnikanie a inovácie pre konkurencieschopnosť, ktorý je zacielený najmä na malé a stredné podnikateľov, boli vymedzené 4 vecne zamerané prioritné osy a jedna prioritná os na technickú pomoc.

Jedná sa o tieto priority:

§ Rozvoj výskumu a vývoja pre inovovanie.

§ Rozvoj podnikania a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov.

§ Účinné nakladanie s energiou, rozvoj energetickej infraštruktúry a o obnoviteľných zdrojov energie, podpora zavádzania nových technológií v oblasti nakladaní energií a druhotných surovín.

§ Rozvoj vysokorýchlostných prístupových sietí k internetu a informačných a komunikačných technológií.

Operačný program Podnikania a inovácie pre konkurencieschopnosť vychádza ak z legislatívy a dlhodobých cieľov EÚ, taktiež z národných strategických dokumentov, ako je napr. Stratégia medzinárodnej konkurencieschopnosti, Koncepcia podpory malých a stredných podnikateľov na obdobie rokov 2014 - 2020 ai. Operačný program je zameraný predovšetkým na zvýšenie počtu firiem schopných posúvať či aspoň dosahovať technologickú hranicu vo svojom odbore, pričom dôraz bude kladený na rozvoj podnikových, výskumných, vývojových a inovačných kapacít a ich prepojenie s okolitým prostredím. Ďalej na rozvoj podnikania a inovovania v odboroch s nižšou znalostnou intenzitou, ktorý sa sústreďí najmä na podporu realizácie nových podnikateľských zámerov; na posun k energeticky účinnému hospodárstvu a uľahčeniu rozvoja podnikania, služieb a prístupu ku službám štátu prostredníctvom vysokorýchlostného internetu.

Vypracované na základe informácií Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, odbor 62100, www.mpo.cz

Obchodná a živnostenská komora bola založená v Brne v roku 1850, ale rovnako ako mnoho ďalších činností bola uspaná v roku 1949 až do roku 1990, kedy aj v Brne bola obnovená jej činnosť.

Vývoj podnikateľského prostredia a s ním tiež požiadavky firiem na činnosť komory prekonali búrlivý vývoj.

Naším hlavným zadaním v lobistickej časti je samozrejme ochrana záujmov firiem. V servisnej časti je dnes hlavné naše zameranie na úlohu „Sprevádzať firmy k úspechu“. Úspechom sú potom nové zákazky, noví zákazníci. Súčasne s tradičnými činnosťami vzdelávania a poradenstva sa snažíme využívať najmä tieto nástroje:

§ Internacionalizácie výroby

80 % českého exportu zaisťuje cca 2 % firiem; z rôznych prieskumov MSP vychádza, že len cca 20 % MSP sa zaoberá zahraničným obchodom. V Európe je toto číslo mnoho vyššie (2-3x).

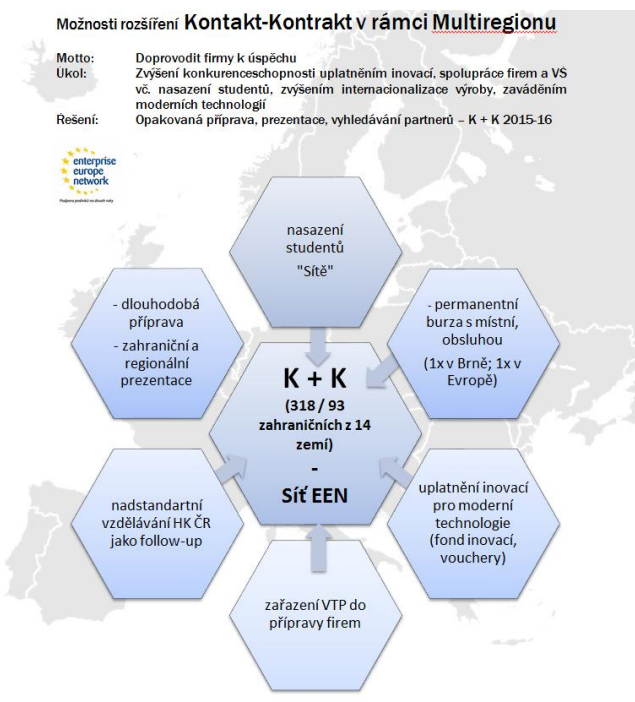
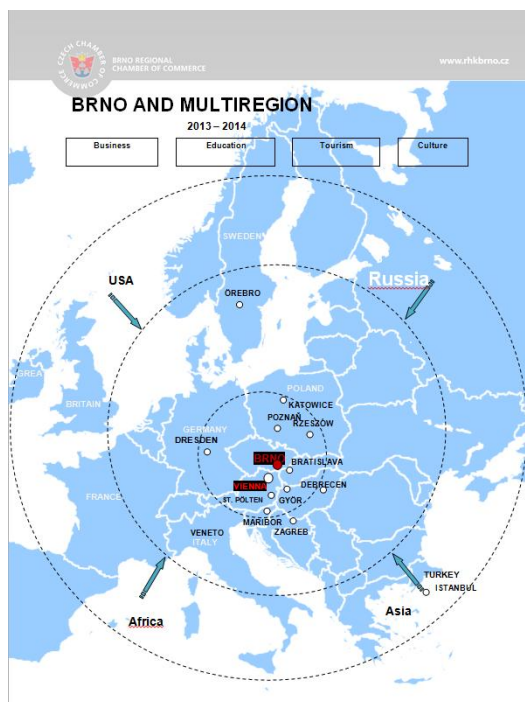
Dnes dokončujeme dvojročný projekt Kontakt - Kontakt 2013-14. V jeho finálnej, štvrtej časti, dlhodobo obsluhujeme 320 firiem z toho 90 zahraničných firiem z 15 krajín. Ide o firmy, ktoré aktívne hľadajú nových zákazníkov, nové zákazky aj v zahraničí.

Dôležité je, že máme možnosť spolupráce v sieti Enterprise Europe Network a HK. Dnes spolupracujeme s takmer 40 zahraničnými partnermi. Ich spolupráca je nielen v prezentácii projektu, ale tiež v príprave firiem.

Snahou je vyriešiť prípravné referenčné a technické otázky pred vlastnými kontaktnými dňami. Niektoré takto pripravené firmy už môžu potom na mieste riešiť cenové otázky. Do predkontraktačnej fázy tj. dohody či potvrdenia záujmu o spoluprácu sa tak dostane až 25 % rokovaní (z celkového počtu až 800 rokovaní za dva dni).

Dôvod tak rozsiahlej prípravy ?

Sme malá, možno stredná krajina. 85 % zahraničného obchodu dnes prebieha v rámci EÚ. Z toho vyplýva, že teritoriálne rozdelenie zahraničného obchodu je šancou na úspech. Vytvorili sme si tzv. „Multiregion“ spolupracujúcich organizácií, inštitúcií.

Z našich skúsenosti vyplýva že pre firmy z Ruska, Ameriky, Afriky či Ázie sa návšteva Brna opláti, keď sa tu stretnú aj s firmami z ďalších - okolitých krajín. Máme to šťastie, že v bezprostrednej blízkosti nášho mesta sú hranice s ďalšími 5 krajinami (Slovensko, Rakúsko, Maďarsko, Nemecko a Poľsko). Práve z týchto krajín je tiež väčšina záujemcov o účasť v projekte Kontakt - Kontakt.

Samozrejme je naším záujmom je využitie ruského a ukrajinského trhu. Dohodli sme sa s niekoľkými partnermi a podpísali zmluvy o spolupráci s Nižným Novgorodom, Leningradskou oblasťou či Pavlodarskou oblasťou v Kazachstane. Dokonca sme mali na Južnej Morave aj zástupcu obchodnej komory so Samary. Snažíme sa obslúžiť vystavovateľov na brnenskom výstavisku. Informujeme naše firmy o obchodných podmienkach v Rusku a ďalších štátoch SNŠ, obsluhujeme jednotlivé firmy prichádzajúce do Brna. Je niekoľko našich veľkých členských firiem, ktoré sú v Rusku úspešné.

§ Spolupráca s vysokými školami; implementácia inovácií

V Brne pôsobí viacero univerzít, ktoré sú aj členmi RHK a 9 fakúlt týchto univerzít sa zúčastní aj Kontakt-Kontrakt. Dnes sa zástupcovia týchto škôl vedia správať podnikateľsky. Prichádzajú s ponukou produktov - inovácií a procesov. Vieme umiestniť študentov do firiem pre prípravu ich prezentácií a výber možných partnerov. Pre rozvoj regiónu nestačí inováciu „vyrobiť“ a predať do zahraničia, ale uplatniť v miestnych firmách. Je to dlhodobá, ale aj perspektívna práca.

Preto sme pripravili aj ďalšie rozšírenie projektu pre dlhodobú a efektívnu podporu MSP v spolupráci s ďalšími inštitúciami v ČR a v zahraničí.

Spracovala Regionální hospodářská komora Brno

SECTOR OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURS IN THE CZECH REPUBLIC

Small and medium - sized enterprises play irreplaceable role in the Czech economy and they are significantly bounded with their region in terms of trade and social events. As a whole, small and medium - sized enterprises in Czech represent more than 1 million economical entities and employ in average almost two - thirds of staff. SME sector is important driving force of entrepreneurial activities, growth, innovation and competitiveness and it also represents an attractive employer.

Real position of SMEs in Czech is specified in the following data:

According to (ČSÚ - Czech Statistical Office) to date 31.12.2013, entrepreneurial activity was carried out by the total of 1 103 409 natural and legal persons (with workforce 0 - 249), with 849 200 natural persons (workforce 0 - 249) and 254 209 legal persons (workforce 0 - 249). Small and medium - sized enterprises contributed to the total number of active entrepreneurial entities in 2013 by 99,84%. Total number of staff working in small and medium - sized enterprises in 2013 was 1 766 employees. The number of staff working in small and medium - sized enterprises in 2013 represented 60,9% of total number of workforce in entrepreneurial sphere in Czech. The share of added value of small and medium - sized enterprises in whole CZ represented 56,76%. Annual interim export of small and medium - sized enterprises in 2013 increased by CZK 75 485 million, i.e. 4,7%. Share of small and medium - sized entrepreneurs of total import in 2013 was 58,4% and their share of total export was 53,6%. In subsidy programmes of the Entrepreneurship and Innovation Operational Programme was from its realization to 31.12.2013, especially for small and medium - sized enterprises, used total of CZK 36 236,4 million. As the state budget is complemented by structural funds finances by 85/15, where the state budget represents CZK 5 435,5 million and the EU Structural Fund represents CZK 30 800,9 million.

Under the new operational programme titled "Entrepreneurship and Innovation for Competitiveness", which is focused especially on small and medium entrepreneurs, 4 substantive priority axis and one priority axis for technical support were defined.

These priorities are:

§ Improvement of research and development for innovation.

§ Development of entrepreneurship and competitiveness in small and medium – sized enterprises.

§ Effective use of energy, development of energy infrastructure and renewable energy source, support in implementation of new Technologies in use of energy and secondary raw materials.

§ Development of high-speed access networks to the internet and information and communication technologies.

Operational programme "Entrepreneurship and Innovation for Competitiveness" is based on legislation and the EU long - term objectives as well as on National strategic documents, for example: "International Competitiveness Strategy", "Concept of support for small and medium entrepreneurs for the period 2014 – 2020" etc. Operational programme is designed mainly to increase the number of companies capable of moving forward or at least reach the technological limit in their field, where the focus will be placed on improvement of entrepreneurial, research, development and innovative capacity and their connection with the local environment.

Next step is to support development of businesses and innovation in sectors with lower educational intensity, which support mainly a realization of new business plans; to achieve energy – efficient economy and to simplify development of entrepreneurship, services and access to services of the state via high – speed internet.

Sources: *Processed of the basis of information The Ministry of Industry and Trade in the Czech Republic, department 62100, www.mpo.cz*

Chamber of Commerce and Trade was established in Brno in 1850, but as many other activities it was forced to cease its work from 1949 to 1990, where its activity was renewed again in Brno. Development of the entrepreneurial environment as well as the conditions of the companies about the activity of the Chamber faced a turbulent evolution.

Our main aim in the lobby part is protection of the enterprises interests. Main aim of our service part is to "Accompany companies to success". The success than means new orders and new customers. Alongside the traditional educational activities and consultancy, we try to use mainly these tools:

§ Internationalization of production

80% of Czech export is provided by approximately 2% of companies; various surveys of SMEs show that only 20% of SMEs take part in foreign trade.

This figure is even 2 - 3 times higher in Europe. We are currently completing a two - year project titled Contact - Contract 2013 - 2014. (Kontakt - Kontrakt). In its final, fourth part, we provide a long - term service

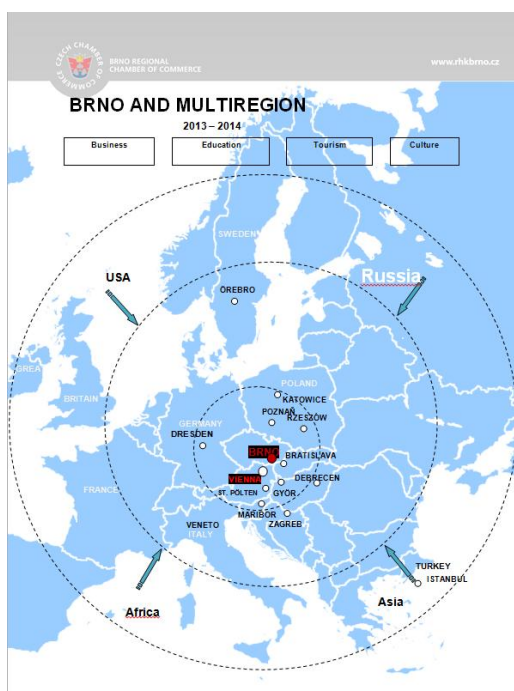
for 320 companies, where 90 of them come from 15 foreign countries. These companies are active in searching for new customers and new orders abroad.

Important fact is that we have an opportunity to cooperate with Enterprise Europe Network and HK (Economic Chambers). At present, we cooperate with almost 40 foreign partners. They not only cooperate with the presentation of project but also with preparation of companies.

The effort is to solve preparatory, reference and technical questions before the actual contact dates. Some of these prepared companies are thus ready to deal with the question of price. The Pre - contracting phase, e.i. agreement or confirmation of cooperation interest, are then able to enter 25% of preceedings (from total number 800 in 2 days).

Reason for such large - scale preparation?

We are small, perhaps a medium - sized country. 85% of foreign trade is currently happening within EU. As a result, territorial diversification of foreign trade is a chance to success. We created so called „Multiregion of co - operating organizations.

Our experience show that it is attractive for companies from Russia, America, Africa or Asia to meet not only local businesses from Brno but also other companies from neighbouring countries. We are lucky to have, in a very close distance, borders with 5 other countries (Slovakia, Austria, Hungary, Germany and Poland). Most interest to participate in the project Contact - Contract come particularly from these countries.

It is in our interest, of course, to use also Russian and Ukrainian market. We made agreement with several partners and signed contracts about cooperation with Nizhny Novgorod, Leningrad Region and Pavlodarsk Region in Kazakhstan. We even had representatives of Chamber of Commerce from Samara in the South Moravian Region. We try to be at service for exhibitors at Brno Exhibition. We inform our companies about business conditions in Russia and other states of CIS (Commonwealth of Independent States) and we serve individual companies arriving to Brno. There are several of our large member companies which are successful in Russia.

§ Cooperation with Universities; Implementation of Innovations

There are many universities in Brno which are members of RHK (Regional Economic Chambers) and 9 faculties of these universities also take part in Contact - Contract project. Nowadays, representatives of these universities can act like entrepreneurs. They can offer wide range of products - innovations and processes. We are now able to place students in companies so that they can prepare their presentations and choose their possible business partners. To develop your region, it is not sufficient to "produce" innovation and sell it abroad but to make use of it in local businesses. It is a long - term, but perspective work.

Consequently, we prepared another extension of this project for long - term and effective support of SMEs in cooperation with other institutions in the Czech Republic and foreign countries.

Sources: *Processed by RHK Brno*

SEKTOR MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKATEĽOV V MAĎARSKU

Maďarská ekonomika je silne otvorenou ekonomikou a do značnej miery je ovplyvnená širším okolitým ekonomickým prostredím, teda ekonomickou situáciou v EÚ, jej hlavnými obchodnými partnermi. V októbri 2008 zasiahla Maďarsko taktiež globálna finančná kríza, a následne v roku 2009 produkcia výrazne spomalila. Po ekonomickej stagnácii v roku 2013 sa v roku 2014 očakáva jej mierne zlepšenie.

Podiel malých a stredných podnikov v Maďarsku z celkového počtu podnikov presahuje priemer EÚ. Z údajov z maďarského štatistického ústavu zverejnených v roku 2012 malé a stredné podniky tvorilo 99,9 percent aktívnych obchodných subjektov (629 585), a vytvárali 53,8 % pridanej hodnoty. Mikropodniky tiež predstavujú významný podiel; okolo 95 % malých a stredných podnikov je považovaných za mikropodniky. Malé a stredné podniky zohrávajú významnú úlohu v oblasti zamestnanosti pretože zamestnávajú 62,9 % zamestnancov. Počet zamestnaných v malých a stredných podnikov je v priemere mierne nižšia ako priemer EÚ, ale ich vplyv na zamestnanosť je stále významný vzhľadom k veľkému počtu malých a stredných podnikov.

Takmer dve tretiny z pridanej hodnoty v Maďarsku vytvárajú malé a stredné podniky a je generovaná zo štyroch veľkými sektorov: veľkoobchod a maloobchod, priemyselná výroba, služby a stavebníctvo. Štyri pätiny malých a stredných podnikov v Maďarsku pôsobí v sektore služieb, pričom ich úloha je menej významná v priemyselnej výrobe v porovnaní s ostatnými členskými štátmi.

Maďarsko má značné komparatívne výhody v oblasti znalosti a technológie v náročných strategických odvetviach, ktoré vytvárajú významnú časť z pridanej hodnoty, ako sú informačné a komunikačné technológie, biotechnológie, farmaceutický priemysel, zdravotníctvo, životné prostredie, automobilový priemysel, obnoviteľné zdroje energie, a podiel týchto sektorov je len mierne nižší ako priemer EÚ. Kľúčovým sektor je sektor informačných a komunikačných technológií a tento tvorí 10 % HDP, pričom malé a stredné podniky sa ukázali odolnejšie voči dopadom krízy a zvýšili celkovú pridanú hodnotu. Väčšina z dynamicky sa rozvíjajúcich spoločností pôsobí v tomto odvetví.

Hoci Maďarsko je veľmi otvorená, pro-exportne orientovaná ekonomika a export tovaru predstavuje viac než 60 percent HDP, podiel malých a stredných podnikov v oblasti vývozu tovaru, je stále nízky. V roku 2012 bol podiel malých a stredných podnikov na celkovom objeme exportu 23 %, hoci to predstavuje určitý nárast v priebehu minulých rokov, ale aj tak je stále považovaný za veľmi nízky. V roku 2010 prieskum EÚ ukázal, že 25 % malých a stredných podnikov v EÚ-27 exportuje svoje výrobky aspoň raz za 3 roky. Celkový priemer exportu v Maďarsku bol ale nižší, a to iba 18 percent. Väčšinu importu v Maďarsku vytvárajú malé a stredné podniky a je sústredený do niektorých kľúčových odvetví, ako sú výroba strojov a zariadení; výroba vozidiel, chemický priemysel; textilný priemysel.

Podľa Únie Inovácií Scoreboard 2014, Maďarsko je miernym inovátorom. Napriek malým výkyvom sa inovačná výkonnosť krajiny zlepšovala v rokoch 2006 a 2013. V roku 2013 sa inovačný výkon krajiny zvýšil na 63 % vo vzťahu k EÚ a v roku 2006 okolo 60 %. Maďarsko vykazuje väčšinu indikátorov pod priemerom EÚ. Relatívne silné stránky sú pozorované v licenčných patentoch, v zahraničných príjmoch, v medzinárodnej vedeckej spolupráci, v publikáciách a rýchlo rastúcich inovatívnych firmách. Vysoký rast je zaznamenaný u ochranných známk Spoločenstva, výdavkov na výskum a vývoj v podnikateľskom sektore. Medzi rokmi 2008 a 2012 rástol HDP pomaly. V roku 2012 rástol o 1,3. Na obyvateľa výdavky na výskum a vývoj rástli ešte rýchlejšie; ich hodnota v roku 2012 bola o 38 % vyššia ako v roku 2008. Výdavky na výskum a vývoj, podnikateľskom sektore rástli významne v rokoch 2008 a 2012. V roku 2012 tvorili dve tretiny celkových výdavkov firemné výdavky.

V roku 2013 sa hodnotenie Small Business Act (SBA), v Maďarsku medziročne zlepšilo. V tomto hodnotení sa nachádzajú určité oblasti, kde sa ich výkon zlepšil z minulej podpriemernej úrovne na priemer EÚ, ako sú podnikanie, verejné zákazky a v štátnej pomoci. V súčasnosti sa v hodnotení SBA nachádza šesť kategórií, kde je Maďarsko pod priemerom EÚ, a štyri oblasti kde je porovnateľné s priemerom EÚ. Oblasti, ktoré Maďarsko ešte stále musí zlepšiť, sú "Second Chance", "Think small first", prístup k financiám, zručnosti a inovácia, životné prostredie, a "Internationalisation". V posledných rokoch po vypuknutí krízy zaviedlo Maďarsko rôzne opatrenia na podporu a stimuláciu malých a stredných podnikov. Hlavnými oblasťami týchto opatrení je uľahčiť prístup k financovaniu, zníženie administratívnej záťaže a zníženie daní a príspevkov, ako aj na podporu internacionalizácie malých a stredných podnikov.

Hlavným cieľom vlády je podporovať a uľahčovať malým a stredným podnikom vstup a expanziu na zahraničné trhy.

V roku 2013 bola prijatá stratégia národného výskumu vývoja a inovácií s hlavným cieľom - rozvíjať inovačné schopnosti maďarských malých a stredných podnikov a zvýšiť aktivity ich výskumu, vývoja.

V 2014-2020 plánovacieho cyklu národnej stratégie rozvoja je ako cieľ zadefinovaný ekonomický rast postavený na udržateľnej výrobe, ktorý má vytvoriť vysokú pridanú hodnotu a zvýšiť zamestnanosť.

Hlavnou prekážkou k úspešnej internacionalizácii a inovácii, výskumu a vývoja činností podnikov, je to, že externé finančné prostriedky sú obmedzené. Maďarské malé a stredné podniky využívajú externé financovanie oveľa menej často, ako je priemer EÚ, a uprednostňovaná metóda je stále bankové financovanie. Malé a stredné podniky dobre nerozumejú rôznym možnostiam získavania prostriedkov a preto majú ťažkosti pri hľadaní najlepšieho riešenia pre ich rozvojové ciele.

Prieskum z roku 2012 ukázal, že mikropodniky a malé podniky používajú predovšetkým financovanie z prostriedkov EÚ, ale hlavným zdrojom financovania u stredných podnikov sú úvery.

Nový Széchenyiho plán určil nové investičné priority pri politike podpory vývoja. Navrhol účinnejšiu podporu systému, ktorý prideluje zdroje EÚ, poskytovanie nových tendrov pre malé a stredné podniky. Zjednodušenie tendrov by povzbudilo podniky požiadať o ne. Vzhľadom na tieto kroky sa počet platieb z grantových zmlúv v roku 2011 zdvojnásobil. Széchenyiho Card program, je niečo ako štátna dotácia - úver za zvýhodnených podmienok pre malé a stredné podniky. Nebankové mechanizmy financovania v Maďarsku zaostávajú za inými Európskymi ekonomikami.

700 miliónový euro balík v rámci podielového fondu JEREMIE bol k dispozícii až do roku 2011, ale nemal dostatočný pákový efekt. Alokačný plán bol upravený s cieľom využitia viac dodatočných súkromných finančných prostriedkov ako predtým. Boli zavedené kombinácie ireverzibilných grantov revolvingových nástrojov pod hlavičkou JEREMIE.

Spracovala Obchodná a priemyselná komora Győr-Ménfőcsanak-Sopron

SECTOR OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURS IN HUNGARY

Being a small and highly open economy, the Hungarian economy is considerably influenced by its wider economic environment, i.e. economic situation in the EU, its main trading partner. The global financial crisis had also reached Hungary in October 2008, and production drastically slowed down in 2009. Some improvement is forecasted for 2014 after stagnation in 2013.

In Hungary the share of SMEs in the total number of enterprises exceeds the EU average. Based on 2012 data published by the Hungarian Central Statistical Office, SMEs accounted for 99.9 percent of the active businesses (629 585) in Hungary, and produced 53.8 percent of added value. Micro enterprises also represent a significant share; about 95 percent of SMEs are considered micro enterprises. SMEs play a prominent role in employment, since they employ 62.9 percent of employees. The number of people employed by an average Hungarian SME (3.1 employees) is typically lower than the EU average (4.2 employees), but their influence on employment is still significant due to the large number of SMEs.

Almost two third of the added value produced by SMEs is generated by four large sectors in Hungary: wholesale and retail trade, manufacturing, services and the construction industry. Four fifth of the Hungarian SMEs operates in the services sector, while their role is typically less significant in the manufacturing industries than in other member states.

Hungary has considerable comparative advantages in the knowledge- and technology-intensive strategic industries producing significant added values, such as ICT, biotechnology, pharmaceutical industry, health, environment, automotive industry and renewable energy, and the share of these sectors is just slightly lower than the EU average. A key sector is ICT, generating 10 percent of the GDP, where SMEs even proved more resistant to the effects of the crisis and managed to increase the added value generated by them. The majority of dynamically growing, innovative gazelle companies operate in this sector.

Though Hungary is a very open, export oriented economy, and the export of goods represents over 60 percent of the GDP, the share of SMEs in the export of goods is still low. The share of SMEs in the total export volume was 23 percent in 2012, and while this represents some growth over previous years, it is still considered very low. A 2010 EU survey revealed that 25 percent of SMEs in the EU-27 exported at least once in the 3-year period preceding the survey. Hungarian average was lower than that, only 18 percent.

Most of the import is concentrated in some key industries, such as the manufacturing of machinery and equipment; vehicle manufacturing, chemical industry; textile industry, and typically the larger medium enterprises take part in it.

According to the Innovation Union Scoreboard 2014, Hungary is a moderate innovator. The country's innovation performance, despite some fluctuations, improved between 2006 and 2013. The performance relative to the EU increased to 63% in 2013 from around 60% in 2006. Hungary performs below the EU average for most indicators, especially for non-EU doctorate students and Community designs. Relative strengths are observed in license and patent revenues from abroad, international scientific co-publications and fast growing innovative firms. High growth is observed for Community trademarks, R&D expenditures in the business sector and sales share of new innovations. GDP proportional R&D expenditures grew slowly but steadily between 2008 and 2012, amounting to 1.3 percent in 2012. Per capita R&D expenditures grew even faster; its value was 38 percent higher in 2012 than in 2008. As regards R&D spending, the corporate sector grew in importance between 2008 and 2012, and two thirds of total expenditures were corporate spending in 2012.

The 2013 Small Business Act (SBA) profile of Hungary has improved since the last edition. There are some areas where the performance has improved from the former below-average level to reach the EU average, such as the entrepreneurship, public procurement and state aid categories. Currently there are six categories in the SBA profile where Hungary is below the EU-average, and in further four areas Hungary's performance is on par with EU-average. Areas where Hungary still needs to improve are "Second Chance", "Think small first", "Access to finance", "Skills & Innovation", "Environment" and "Internationalisation". In recent years Hungary, in line with the 10 SBA policy dimensions, has introduced various measures to support SMEs that found themselves in difficult situation due to the crisis, and to stimulate their growth. The main areas of these measures are facilitating access to financing, reducing the administrative burdens, and lowering taxes and contributions, as well as promoting the internationalization of SMEs. A main objective of the Government's comprehensive Foreign Trade Strategy is to encourage and facilitate SMEs' successful entrance to, and expansion on foreign markets.

The National Research, Development and Innovation Strategy was adopted in 2013 with a primary aim of developing the innovation abilities of Hungarian SMEs and increasing their R&D&I activities. In the 2014–2020 planning cycle the objective of the comprehensive national development strategy is economic growth built on sustainable production that generates high added value and on the increase of employment, and the development of the SME sector will play a key role in this strategy.

A major obstacle to the successful internationalization and innovation, research & development activity of businesses is that the available external financial resources are scarce. Hungarian SMEs use external financing much less often than the EU-average, and the preferred method is still bank financing. SMEs are confused about the various fund raising options and they have difficulties in finding the best solution for their development objectives on their own. A 2012 survey revealed that micro and small enterprises mainly use EU funding while for medium-sized enterprises the primary source of funding are loans.

The New Széchenyi Plan has identified new investment priorities in development and support policy. A more efficient support system, which allocates the EU sources, provides new tenders for SMEs. The simplification of the tendering system encourages enterprises to apply for non - refundable sources. Due to these steps the number of grant contracts increased payments has doubled in 2011. The Széchenyi Card programme which is a credit facility on state supported preferential terms has been extended, providing preferential loans for SMEs, creating better financial conditions for SMEs. The role of non - banking funding mechanisms, like seed capital, business angels and venture capital is lagging behind that of other European economies. EUR 700 million under the JEREMIE Holding Fund have been available until 2011, but it has not had a sufficient leveraging effect. The allocation plan has been modified aiming at leveraging more additional private funds than before. Combinations of non-repayable grants with revolving instruments have been introduced under the heading of JEREMIE.

Elaborated by Chamber of Commerce and Industry Győr-Moson-Sopron

SEKTOR MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKATEĽOV V NEMECKU

Nemecká ekonomika sa vyznačuje predovšetkým malým a stredným podnikaním. Podľa údajov Ústavu pre výskum malých a stredných podnikov v Bonne, patrilo v roku 2011 približne 3,65 milióna spoločností k nemeckým MSP, teda 99,6% z celkového počtu podnikov. Pojem MSP sa pritom vzťahuje na podniky vo všetkých odvetviach (vrátane remesiel a slobodných povolání), ktoré neprekračujú určitú veľkosť: do 9 zamestnancov /menej ako 1 milión € ročný obrat v prípade malých podnikov a obdobne - do 500 zamestnancov / menej ako 50 miliónov ročného obratu v stredných podnikoch. Malý alebo stredný podnik je v medzinárodnom porovnaní definovaný na základe horného limitu, ktorý sa pohybuje podľa daného štátu medzi 100 a 500 zamestnancami.

Obrat a zamestnanecké štatistiky

Malé a stredné podniky v Nemecku vytvárajú viac ako 2 bilióny eur, čo znamenalo v roku 2011 35,9% z celkového obratu nemeckých firiem a takmer 55% z celkovej ekonomickej výkonnosti. MSP zamestnáva zhruba 15,7 miliónov pracovníkov povinného sociálneho poistenia (59,4% všetkých zamestnancov povinného sociálneho poistenia). Úlohu malých podnikov v oblasti odborného vzdelávania nemožno pritom podceňovať, pretože viac ako 83% všetkých učňov sa vyškolí práve v malých a stredných podnikoch.

Stupeň internacionalizácie

Analogicky k veľkým vývozným potenciálom celej nemeckej ekonomiky je miera internacionalizácie nemeckých MSP tiež primerane vysoká. Obrat vývozu MSP sa podieľa jednou pätinou (cca 18-20%), vývoznom obrate všetkých podnikov. Podľa štatistík daní z obratu 2011 a 2012, dosiahlo minimálne 350.000 exportujúcich MSP v zahraničí obrat približne 195 miliárd € ročne. Celkovo patrí takmer 99,7 % vývozných podnikov k MSP. Malé a stredné podniky dosahujú 9,3 percenta svojich obratov v zahraničí a podiel na exporte rastie s veľkosťou firmy. Počet vyvážajúcich firiem mal v poslednom desaťročí tendenciu stúpať: počet vyvážajúcich malých a stredných podnikov v roku 2000 bol 313 tisíc, v roku 2011 bol 350.000. Vzhľadom na relatívne vysoké kolísanie exportu MSP, je však počet skúsených vývozných MSP omnoho vyšší. Počas obdobia troch rokov získava približne 18% všetkých MSP skúsenosti s vývozom.

Rodinné podniky a hľadanie nástupcov

Približne 95 percent spoločností a podnikov so sídlom v Nemecku sú prevádzkované ako rodinné podniky. Poskytujú pritom cca 57 percent pracovných miest. Ako možno vidieť zo Správy DIHK (Nemecká priemyselno-hospodárska komora) za rok 2013, stále viac a viac malých a stredne –veľkých rodinných podnikov, hľadá márne nástupcu. Predovšetkým vo východnom Nemecku, často nenachádzajú malé a stredné podniky vhodných kandidátov. V roku 2012 klesol počet potenciálnych nástupcov na rekordné minimum, a pritom si k tejto téme nechalo poradiť obchodno-priemyselnou komorou omnoho viac podnikateľov - seniorov ako kedy doposiaľ. V roku 2013 nenašlo dovedna 40 percent starých majiteľov vhodného nového nástupcu. DIHK očakáva, že sa situácia v nasledujúcich rokoch bude naďalej zhoršovať, nakoľko sa do roku 2015 počet obyvateľov v produktívnom veku zníži o šesť miliónov. Zväz registroval v roku 2013 v nových spolkových krajinách o 18 percent viac podnikateľov hľadajúcich nástupcu, ako v roku predchádzajúcom.

UKAZOVATELE MSP – definícia podľa IfM Boon	SPOLU	MSP	MSP - podiel
Počet podnikov			
Počet podnikov 2013 podľa odhadov IfM Bonn	3,72 Mio.	3,70 Mio.	99,6 %
Počet podnikov podľa obchodného registra 2011	3.649.397	3.635.150	99,6 %
Podniky povinní platcovia DPH 2011	3.215.095	3.203.875	99,7 %
Remeselnícke dielne 2010	576.479	575.594	99,8 %
Obrat podnikov			
Obrat podnikov podľa obchodného registra 2011 (v Euro)	5.920,93 Mrd.	2.128,20 Mrd.	35,9 %
Obrat podnikov povinných platcov DPH 2011 (v Euro)	5.687,18 Mrd.	2.092,17 Mrd.	36,8 %
Obrat remeselníckych dielní 2010 (v Euro)	475,64 Mrd.	389,66 Mrd.	81,9 %
Zamestnanci/uční vo firmách resp. v podnikoch			
Zamestnanci s povinným sociálnym poistením v podnikoch podľa obchodného registra 2011	26,45 Mio.	15,71 Mio.	59,4 %
Zamestnanci s povinným sociálnym poistením v remeselníckych dielniach 2010	3.634.716	3.182.996	87,6 %
Zamestnanci s povinným sociálnym poistením v podnikoch (vrátane učňov) (31.12.2012)	27,38 Mio.	21,61 Mio.	78,9 %
Uční vo firmách (31.12.2012)	1,56 Mio.	1,29 Mio.	84,2 %
Samostatne podnikajúci			
Samostatne podnikajúci celkovo 2012	4,42 Mio.		
Z toho v slobodných povolaniach (1.1.2013)	1.229.000		
Celkový pomer samostatne podnikajúcich 2012			11,0 %
Z toho samostatne podnikajúcich bez poľnohospodárstva 2012	4,2 Mio.		
Celkový pomer samostatne podnikajúcich bez poľnohospodárstva 2012			10,6 %
Hospodárska výkonnosť			
Výkonnosť podnikov netto 2011		54,8 %	

Zdroj: Poľsko-nemecká obchodná komora Varšava

SECTOR OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURS IN GERMANY

German economy is characterized primarily by small and medium sized enterprises. According to data from the Institute for Research on SME in Bonn, belonged in 2011 about 3.65 million companies to German's SME, thus 99.6% of the total number of enterprises. The concept of SME while applies to businesses in all sectors (including crafts and liberal professions), which do not exceed a certain size: up to 9 employees / less than 1 million € annual turnover for small businesses and income - up to 500 employees / less than 50 million annual turnover in medium-sized enterprises. Small or medium enterprise is defined in international comparison based on the upper limit, which varies according to the state of between 100 and 500 employees.

Turnover and employment statistics

Small and medium-sized enterprises in Germany generate more than 2 billion euros, which represented in 2011 35.9% of the total turnover of German companies and nearly 55% of overall economic performance. SME employ about 15.7 million workers of compulsory social security (59.4% of all employees of compulsory social security). The role of small businesses in the area of training can't be underestimated, because more than 83% of all apprentices are being trained just in small and medium-sized enterprises.

Degree of internationalization

Analogous to the strong export potential of the entire German economy is a measure of the internationalization of German SME also reasonably high. Export turnover of SME accounts for one-fifth (about 18-20%) on the export turnover of all the enterprises. According to statistics of turnover taxes in 2011 and 2012, at least 350,000 exporting abroad reached the turnover of around 195 milliard euros per year. Globally, nearly 99.7% of the export enterprises belong to SME. Small and medium enterprises reach 9.3 percent of its turnover abroad and share of exports increases with the size of the company. Number of exporting firms had in the last decade tended to rise: number of exporting small and medium enterprises in 2000 was 313 thousands, in 2011 was the 350 thousands. Considering the relatively high fluctuation of export of SME, is the number of experienced export SME much higher. During the period of three years, about 18% of all SME gain the experiences with export.

Family businesses and finding successors

Approximately 95 percent of companies and enterprises established in Germany are run as family businesses. While providing about 57 percent of work positions. As can be seen from the Report DIHK (German Chamber of Commerce and Industry) for the year 2013, more and more small and medium-sized family businesses are looking in vain for their successor. Especially in eastern Germany, small and medium enterprises very often cannot find suitable candidates. In 2012 the number of potential successors has fallen down to record low, while much more entrepreneurs - seniors had seek the advice on this issue within chamber of commerce and industry and that more than ever previously. In 2013 a total number of 40 percent of old owners' didn't find suitable new successor. DIHK expects, that the situation in the coming years will continue to deteriorate, because by 2015 the number of working-age population will decrease by six million. In 2013 the Association registered 18 percent more entrepreneurs looking for a successor, as in the previous year.

INDICATORS SME - definition according IfM Bonn	TOGETHER	SME	SME - part
Number of companies			
Number of companies in 2013, according to estimates IfM Bonn	3,72 Mio.	3,70 Mio.	99,6 %
Number of companies according Business register 2011	3.649.397	3.635.150	99,6 %
Companies - responsibilities payments VAT 2011	3.215.095	3.203.875	99,7 %
Craft manufactories 2010	576.479	575.594	99,8 %
Financial turnover			
Financial turnover according Business register 2011 (in Euro)	5.920,93 Mrd.	2.128,20 Mrd.	35,9 %
Financial turnover responsibilities payments VAT (in Euro)	5.687,18 Mrd.	2.092,17 Mrd.	36,8 %
Financial turnover of Craft manufactories 2010 (in Euro)	475,64 Mrd.	389,66 Mrd.	81,9 %
Employees/apprentices in companies			
Employees with compulsory social insurance in companies according Business register 2011	26,45 Mio.	15,71 Mio.	59,4 %
Employees with compulsory social insurance in Craft manufactories 2010	3.634.716	3.182.996	87,6 %
Employees with compulsory social insurance in companies (including apprentices) (31.12.2012)	27,38 Mio.	21,61 Mio.	78,9 %
Apprentices in companies (31.12.2012)	1,56 Mio.	1,29 Mio.	84,2 %
Self-employed			
self-employed together 2012	4,42 Mio.		
Liberal professions (1.1.2013)	1.229.000		
Overall proportion of self employed 2012	11,0 %		
Self employed without agriculture 2012	4,2 Mio.		
Overall proportion of self employed without agriculture 2012	10,6 %		
Economic performance			
Performance of companies netto 2011		54,8 %	

Source: Polish-German Chamber of Commerce in Warsaw

**ZÁVERY Z KONGRESU MALÝCH A STREDNÝCH
PODNIKATEĽOV VYŠEHRADSKEJ ŠTVORKY**

**CONCLUSIONS FROM THE CONGRESS SMALL AND
MEDIUM ENTREPRENEURS OF VISEGRAD GROUP**

I. panel: DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA, AUTOMOTIVE

Závery a odporúčania z I. panelu:

Účastníci kongresu sa uzniesli na nasledujúcich doporučeníach a návrhoch, ktoré doporučujeme predložiť exekutívam na krajských, republikových, európskych úrovniach.

I. Doporučenia a priority v cestnej doprave

A.) v Slovenskej republike - pozitívne hodnotíme reálny začiatok výstavby úseku D3 Svrčinovec-Zwardoň (V/2014) a úseku D1 Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka.

Doporučujeme v cestnej doprave prioritne začať výstavbu diaľnic na úsekoch:

1. úsek diaľnice „**Via Adriatica/Baltica**“ **D3/E75/R5 Čadca Bukov-Svrčinovec-CZ hranica**
2. úsek diaľnice „Via Czecho-Slovakia“ **D1/E50, tunel Višňové/Žilina-Martin** (reálne sa nestavia, 8./2014)
3. úsek rýchlostnej cesty (RC) **R4 Svidník-Šarišsky Štiavnik-Radoma, Via Carpatia**
4. úsek RC, **Via Balt-Orient** **R3: D. Kubín-Svošov/Hubová-Martin-Turčianske Teplice**
úsek RC Via Balt-Orient **R3: Horná Štubňa-Kremnica**
5. úsek RC **Via Czecho-Slovakia** **R6/R49 Púchov-Mestečko-Střelná-CZ hranica-Zlín**

Zdôvodnenie: „Core“ európsky koridor TEN-T D3, D1, R3, R6; „Comprehensive“ európsky koridor R4 intenzity dopravy, priority podnikateľskej, priemyselnej komunity, hospodárskych a priemyselných komôr Žilina, Katowice, Ostravy, Krakova, Gyor, Zlín, B.Biala, Brno, zmiešaných komôr, investorov, etc.

B.) v Poľskej republike prioritne začať výstavbu:

1. úsek rýchlostnej cesty **S69 Miłowka-Wegierska Górka** - Via Adriatica/Baltica
2. úsek RC **S19 Rzeszow-Krosno**
3. rekonštrukcia cesty 1. Triedy Nowy Sacz-Stará Ľubovňa

C.) v Českej republike prioritne začať výstavbu:

1. úsek rýchlostnej cesty **I/11/E75 Třanovice-Třinec-Bystřice**
2. úsek rýchlostnej cesty **R49/R6 Zlín-Vizovice-Střelná** - Via Czecho-Slovakia
3. RC **R52 Brno-Mikulov** - Viedeň

D.) v Maďarskej republike

1. úsek rýchlostnej cesty **E65 Gyor-Czorna-Szombathely**

II. Doporučenia a priority k železničnej doprave

A.) v Poľskej republike

- úsek Zebrzydowice-Katowice - doporučujeme modernizáciu na rýchlosť 160km/hod.

B.) v Českej republike

- úsek Český Těšín-Dětmarovice - doporučujeme modernizáciu na rýchlosť 160km/hod.

III. Doporučenia a priority k vodnej doprave

Podporujeme stratégiu rozvoja vodnej dopravy medzi SR, ČR a PR. Doporučujeme realizovať vodnú cestu „**Dunaj-Váh-Morava-Odra**“ na trase Komárno-Piešťany-Veselí nad Moravou-Přerov-Ostrava-Bohumín-Kedzierzyn-Koźle. Nedoporučujeme realizáciu vodnej cesty Dunaj-Váh-Kysuca-Odra.

Moderátor: *Ján Mišura, riaditeľ, ŽRK SOPK*

I. panel: TRANSPORT, INFRASTRUCTURE, AUTOMOTIVE

Conclusions and recommendations of the I. Panel:

Participants of the congress resolved the following recommendations and suggestions that we recommend to submit to the executives on county, republican, european levels.

I. Recommendations and priorities in road transportation

A.) in Slovak republic - we positively evaluate the realistic beginning of the construction of section D3 Svrčinovec - Zwardoň (V/2014) and section D1 Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka.

In road transportation we recommend to begin the construction of motorways in sections as priority:

1. Motorway section „**Via Adriatica/Baltica**“ **D3/E75/R5 Čadca Bukov-Svrčinovec-CZ border**
2. Motorway section „**Via Czecho-Slovakia**“ **D1/E50**, tunnel **Višňové/Žilina-Martin** (is not realistically being built, 8./2014)
3. Highway (HW) section **R4 Svidník - Šarišsky Štiavnik - Radoma**, Via Carpatia
4. HW section, **Via Balt-Orient** **R3: D. Kubín - Svošov/Hubová-Martin-Turčianske Teplice**
HW section Via Balt-Orient **R3: Horná Štubňa-Kremnica**
5. HW section **Via Czecho-Slovakia** **R6/R49 Púchov-Mestečko-Střelná-CZ border-Zlín**

Justification: „Core“ european corridor TEN-T D3, D1, R3, R6; „Comprehensive“ european corridor R4 of the transportation intensity, priorities of entrepreneur, industrial community, agricultural and industrial chambers in Žilina, Katowice, Ostrava, Krakow, Gyor, Zlín, B.Biala, Brno, varied chambers, investors, etc.

B.) in Poland to begin the construction as priority:

1. highway section **S69 Milówka-Wegierska Górka** - Via Adriatica/Baltica
2. HW section **S19 Rzeszow-Krosno**
3. reconstruction of the 1st class road Nowy Sacz-Stará Ľubovňa

C.) in Czech Republic to begin the construction as priority:

1. highway section **I/11/E75 Třanovice-Třinec-Bystřice**
2. highway section **R49/R6 Zlín-Vizovice-Střelná** - Via Czecho-Slovakia
3. HW **R52 Brno-Mikulov** - Vienna

D.) in Hungary

1. highway section **E65 Gyor-Czorna-Szombathely**

II. Recommendations and priorities in railroad transportation

A.) in Poland

- section Zebrzydowice-Katowice - we recommend the modernization to speed 160 km/hour.

B.) in Czech republic

- section Český Těšín-Dětmarovice - we recommend the modernization to speed 160 km/hour.

III. Recommendations and priorities in water transportation

We are supporting the strategy of development of water transportation between Slovakia, Czech republic and Poland. We recommend the realization of water route „**Dunaj-Váh-Morava-Odra**“ on route Komárno-Piešťany-Veselí nad Moravou-Přerov-Ostrava-Bohumín-Kedzierzyn-Koźle. We do not recommend the realization of the water route Dunaj-Váh-Kysuca-Odra.

Moderator: Ján Mišura, director, SCCI RC Zilina

II. panel: VEDA, ŠKOLSTVO, INOVÁCIE, VÝSKUM, AUTOMOTIVE

Záver a odporúčania z II. panelu:

Napriek akútnemu nedostatku odborne pripravených technických pracovníkov každým rokom klesá počet žiakov na stredných odborných školách. Slovenský systém stredného odborného školstva sa dostal do hlbkej krízy. Dôvody sa dajú nájsť v nedostatočnom prepojení na hospodársku sféru, v chýbajúcom zohľadnení moderných výrobných technológií, nízkom podiele praxe počas štúdia, nízky sociálny status stredného odborného školstva a normatívnom financovaní, ktoré podporuje priemernosť.

1. Ľudské zdroje

- § Vyššia motivácia študentov základných a stredných škôl k štúdiu technických vied.
- § Vyššia podpora ľudských zdrojov (hľadanie a vychovávanie študentov smerom k potrebám trhu).
- § Motivovanie zamestnancov inovovať resp. väčšie zapojenie zamestnancov malých a stredných podnikov do inovačnej politiky.
- § Navrhnutie opatrení na zabránenie odlivu vysokokvalifikovaných ľudí mimo krajín V4.

2. Veda a výskum

- § Prepojenie vedecko-výskumného priestoru krajín V4 k lepšiemu využívaniu zdrojov z Horizontu 2020 a zároveň aj zapojenie sa do veľkých projektov v rámci ESFRI.
- § Zjednodušenie procesu ochrany duševného vlastníctva.
- § Správne smerovanie finančných tokov (aby sa financie stali nástrojom a nie cieľom).
- § Zvýšenie podielu aplikovaného výskumu na úkor základného výskumu.

3. Malé a stredné podniky

- § Väčšia orientácia firiem na inovácie a inovačný proces.
- § Zjednodušenie administratívneho procesu čerpania štrukturálnych fondov.
- § Hľadanie riešení rozvoja malých a stredných podnikov prostredníctvom výskumno-vývojových organizácií.

Moderátor: Marián Kupka, CEIT Group

II. panel: SCIENCE, EDUCATION, INOVATION, RESEARCH, AUTOMOTIVE

Conclusions and recommendations of the II. Panel:

Despite the acute shortage of trained technical personnel the number of students in secondary vocational schools drops down each year. Slovak system of secondary vocational education got into a deep crisis. The reasons can be found within the insufficient links to the economic sphere, taking into account the lack of modern production technologies, low share of practice during the study, low social status of secondary vocational education and in normative funding that supports the averageness

1. Human resources

- § Higher motivation of students of elementary and secondary schools to study technical science.
- § Higher support of human resources (search and upbringing of students towards the market needs).
- § Motivation of the employees to innovate resp. greater involvement of employees of small and medium enterprises into innovation politics.
- § Proposition of precautions to prevent the outflow of highly qualified people out of the V4 countries.

2. Science and research

- § Interconnection of science-research area of V4 countries towards the better utilization of resources from Horizont 2020 and in the meantime also the participation on great projects within ESFRI.
- § Simplification of the process of intellectual property protection.
- § Correct routing of financial flow (so that the finances would become the tool not the target).
- § Increasement of the application research share at the expense of basic research.

3. Small and medium enterprises

- § Greater orientation of the enterprises to innovations and innovative process.
- § Simplification of the administrative process of structural funds drawings.
- § Retrieval of solution to develop small and medium enterprises through the research-development organisations.

Moderator: Marián Kupka, CEIT Group

III. panel: FINANCIÉ, KREDITNÁ POLITIKA BÁNK, INVESTÍCIE A MALÉ A STREDNÉ PODNIKY V AUTOMOTIVE

Záver a odporúčania z III. panelu:

Diskusia sa v prvom rade týkala všetkých aspektov súvisiacich s finančnou situáciou spoločnosti na individuálnych vnútorných trhoch Vyšehradskej skupiny.

Problémy podnikateľov boli spôsobené okrem iného politikou bánk, ktorá súvisela s tendenciou úverov bankového sektora pre podniky a negatívnych dopadov úsporných opatrení v oblasti verejných financií.

Roky krízy spôsobili, že banky do značnej miery znížili stupeň dôvery v podnikateľov na minimum, kvôli čomu podnikatelia nie sú schopní získať pôžičky. Spôsobilo to významné perturbácie v súčasnom stave podnikov.

Vzhľadom na potrebu vyrovnanosti sa s verejno-právnymi záväzkami a s bezohľadnou politikou vymáhania pohľadávok riadenou štátnymi inštitúciami, a predovšetkým problémami s efektívnym inkasom platieb od kontrahentov - kde čo tretí podnikateľ sektora MSP musí čakať na svoje peniaze viac ako šesť mesiacov, v spoločnostiach vznikajú diery v rozpočte, ktoré bez možnosti úveru, často vedú k zatvoreniu podniku alebo jeho bankrotom.

Aspekt účtovného základu pre výpočet dane - čo výrazne ovplyvňuje negatívny peňažný tok každej spoločnosti - najmä v oblasti MSP. Najväčším problémom je nutnosť riešenia verejných a právnych záväzkov, napr. DPH bez ohľadu na skutočnosť, že obchodník nedostal platbu od kontrahenta.

Niekoľko najdôležitejších odporúčaní:

- § Nutnosť finančnej podpory a dôvery zo strany bankového sektora voči MSP.
- § Posilnenie informačno-popagačných opatrení pre podnikateľov v oblasti splátkových nástrojov tak na regionálnej ako aj lokálnej úrovni.
- § Spájanie rôznych nástrojov a zabezpečenie podnikateľom možností využívania rôznorodých kombinácií: pôžička, záruka, úver, doplatok úrokovej sadzby, vstupný kapitál, poradenstvo alebo školenie, vrátane pomoci pri start-up.
- § Konštrukcia prepojeného systému úverových a záručných fondov, a harmonizácia právnych predpisov tak, aby podmienky pri vrátení financovania boli rovnaké pre podnikateľov, čo umožní prijatie jednotných štandardov fungovania.
- § Prijatie opatrení pre správne a efektívne fungovanie v oblasti ponuky bankových produktov a služieb. Vývoj produktov, najmä v oblasti úverov (vrátane úverov na exportné aktivity MSP), leasing, faktoring a rozvoj ďalších elektronických služieb.
- § Zvyšovanie kvality ekonomického vzdelávania pre podnikateľov sektoru MSP, aby podnikatelia získali znalosti potrebné pre správne rozhodovanie v oblasti finančného riadenia.
- § Podniknúť kroky na rozšírenie spolupráce mladých podnikateľov s bankami - otvorenie sa bánk na spoluprácu so začínajúcimi podnikateľmi v plnej ponuke sortimentu.
- § Vytvorenie väčšieho množstva účinnejších podporných programy s cieľom uľahčiť získavanie kapitálu spoločnostiam v sektore MSP.
- § Poskytnutie značného množstva finančných prostriedkov v rámci novej finančnej perspektívy 2014 - 2020 na investície typu venture capital a seed capital, aby sa zamedzilo fenoménu nedostatku vlastného kapitálu a týmto sa podporilo získavanie kapitálu pre start-upy, ktoré v dôsledku chýbajúceho požadovaného zabezpečenia nemôžu požiadať o finančnú pomoc.

Moderátor: Tomasz Zjawiony, podpredseda RIG Katowice

III. panel: FINANCE, POLITICS OF BANK SECTOR, INVESTMENTS AND SME

Conclusions and recommendations of the III. Panel:

The discussion has primarily been concerned on all aspects coherent with financial situation of the individual domestic markets of the Visegrad Group.

Business problems were caused by, inter alia, the bank's politics, which was related to the tendency of the loans in banking sector for enterprises and negative effects of austerity in public finances.

Years of crisis caused that banks largely reduced degree of confidence in the business to a minimum, which is why entrepreneurs are unable to obtain loans. It caused significant perturbations in the present state of the enterprises.

Given the need to deal with the public-legal obligations and with the reckless policy of credit recovery controlled by state institutions, and especially problems with effective direct debit payments from contractors - where each third entrepreneur of SME sector has to wait for his money more than six months, that creates the holes in companies budget, that without the possibility of loan, often lead to business closures or bankruptcies.

Aspect of the accounting basis for tax calculation - which greatly affects the negative cash flow of each enterprise - particularly in the area of SME. The greatest problem is the necessity of solving public and legal obligations, for example VAT irrespective of the fact that the trader received payment from the contractor.

Few most important recommendations:

- § Necessity of financial support and trust from the side of banking sector towards SME.
- § Strengthening the information and promotional measures for entrepreneurs in the area of instalment tools at both regional and local levels.
- § Combining various instruments and to ensure that entrepreneurs can use various combination options: loan, guarantee, credit, interest rate supplement, the initial capital, advice or training, including assistance to start-up.
- § Construction of interconnected system of credit and guarantee funds and harmonization of legislation, so that conditions for repayment of funding were the same for entrepreneurs, enabling the adoption of uniform standards of functioning.
- § Adoption of measures for the proper and efficient functioning within the area of banking products and services offer. Product development, especially in the loans area (including loans for export activities of SME), leasing, factoring and development of other electronic services.
- § Improving the quality of economic education for the SME sector entrepreneurs, so that the entrepreneurs gain the knowledge necessary for sound decision-making in financial management.
- § Take steps to enhance the cooperation of young entrepreneurs with banks - banks are open for cooperation with the start-up entrepreneurs in the full range of the assortment.
- § Creation of more effective support programs to facilitate capital raising for companies in the SME sector.
- § Providing significant amount of funds under the new financial perspective 2014 - 2020 for the investments of venture capital and seed capital type to avoid the phenomenon of lack of equity and that promote the acquisition of capital for start-ups that due to lack of required security can't ask for financial assistance.

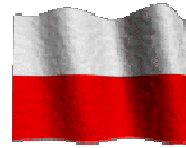
Moderator: Tomasz Zjawiony, vice-chairman CCI Katowice

PARTNERI KONGRESU

PARTNERS OF CONGRESS

Veľvyslanectvo
Poľskej republiky
v Bratislave

HRANICE NÁS SPÁJAJÚ

www.bratyslawa.msz.gov.pl

Poland & Slovakia 10 years together

Get to know European partners better

Trade & Energy - Polish-Slovak trade - 0.8 bn annually. The goals in reach €10 bn by the end of 2016. Get more information be ready in 2017 contact of our representatives www.polska.wielkopolska.pl

Aviation Valley - great place to do business www.avvalley.com.pl

Ready, Study, Go! Poland - Check out great places to study www.go-poland.pl

The Economic Forum in Katowice - place to meet, select, arrange and socialize. Over 600 companies in Europe, USA and America. Social contacts among potential partners. www.efk.com.pl

Polish-Slovak Cluster - Polish-Slovak innovation and know technologies - Intellectual Property Cluster - for the details at www.polska.sk

Graphene - stronger than steel, lighter than a human hair, "the miracle material" - Poland among graphene research leaders. Opportunity for Slovak R&D industry. www.gcpol.eu

Tourism - Poland in 3rd place among the visitors of Slovakia. 25 mln visits annually don't forget www.visitpoland.pl

Defence - important EU based Group in 2015. Industry shares "Eye Eye" www.ark.com.pl. Related areas of activities "Business" www.arsnc.pl. Why More www.vsoj.sk

Asseco Group - largest European IT company in Central and Eastern Europe - example of a Polish-Slovak success story www.assco.com

Copernicus Science Center - Katowice is becoming the capital of the European astronomy for the next years (15th May 2014) - special kind of opening platform in science to reach www.copernicus.com

European Economic Congress in Katowice - great place to meet and have business www.efk.com.pl. 22. Science Forum Katowice 2014 - opportunity to meet Slovak companies as well www.polska.wielkopolska.pl

Włocławek-Slovak Excursion - interesting objects in Central Europe. Slovak companies meet ASSECO CENTRAL FUNCS s.r.l., MOUNTAIN RESORTS s.r.l. www.gwp.pl

- the Visegrad Group as a whole has 56 votes in the EU Council - the same as France and Germany combined
- In 2013 for Slovakia the Visegrad Group was a bigger trading partner (€29,8 billion) than Germany and Austria combined
- By the end of 2013, the International Visegrad Fund supported nearly 3,600 grant projects and awarded over 1,700 scholarships and artist residences in total worth nearly €54 million
- mBank is a virtual bank that has over 3 mln customers in Poland, the Czech Republic and Slovakia listed on the Warsaw Stock exchange

Useful contacts:

- www.bratyslawa.msz.gov.pl/sk
- www.witcr.com/PL/indusBrz
- www.pccba.sk.com/polemba/sk
- www.polska.sk
- www.witcr.com/PL/indusBrz
- www.facebook.com/PolskiInstytutBratyslawa
- Slovak-Polish Chamber of Commerce in Bratislava - www.spok.sk
- Polish-Slovak Chamber of Industry and Commerce in Cracow www.polsko-slowackialaba.pl
- Cross-border Economic Information Center in the Euroregion "Budy" www.vcdg-euroregionary.eu

MATADOR HOLDING, a.s.

Bojnická 3
831 04 BRATISLAVA
Tel.: +421-2-4910 2632
www.matador-group.eu

Skupina MATADOR

Bohatá história spoločnosti sa začala písať už pred viac ako 100 rokmi počas ktorých sa MATADOR stal neodmysliteľnou súčasťou Slovenského priemyslu. V minulosti spoločnosť spájala svoje meno najmä s gumárenským priemyslom. Tu sa profesionalizmus a skúsenosti Matadoru výrazne prejavili aj mimo územia Slovenskej Republiky. V súčasnosti skupina MATADOR zaujala pozíciu silného, stabilného a dôveryhodného systémového dodávateľa pre automobilový ako aj všeobecný priemysel v Strednej Európe. V portfóliu skupiny ma zastúpenie viacero odvetví, od tradičného strojárstva a výroby nástrojov cez originálne služby divízie priemyselnej automatizácie až po premieňanie nákresov a plánov do skutočnosti v divízii výskumu a vývoja. Faktor, ktorý spája toto široké portfólio a reprezentuje ideológiu skupiny je neutíchajúca túžba po inováciách. Táto filozofia je odzrkadlená nielen na produktoch a službách, ale najmä v zamestnancoch MATADOR-u. Práve zamestnanci pracujúci na Slovensku, Česku a Rusku sa každodenne podieľajú na šírení a zlepšovaní mena MATADOR.

MATADOR Industries

Poskytuje komplexné, vysoko kvalitné riešenia v troch špecifických divíziách: všeobecné strojárstvo, priemyselná automatizácia a výroba lisovacích nástrojov pre automobilový priemysel ako aj pre ďalšie priemyselne odvetvia. Kvalifikovaní experti certifikovaní EI spolu s tímom inovatívnych dizajnérov a konštruktérov plnia zadania klientov od vývojárskych prác, produkcie až po priamu implementáciu projektov do priemyselnej prevádzky.

MATADOR Automotive

Lisovacie kapacity umožňujú použitie optimálnych technológií pre široké výrobné portfólio: jednoduché diely a zostavy v rôznych tvaroch a hrúbkach. Produkty sú dodávané svetovým výrobcom automobilov a ich dodávateľom. Po úvodnom lisovacom procese sú k dispozícii automatizované ako aj manuálne zvaracie pracoviská. Zákazníci MATADOR Automotive majú taktiež k dispozícii vysoko kvalifikovaný tím projektových manažérov, ktorí poskytujú služby zahŕňajúce konštrukciu, inžiniering, vývoj a podporu nábehu nového projektu do výroby. Taktiež nemožno zabudnúť na logistický manažment, ktorý využíva najmodernejšie koncepty založené na ERP systéme umožňujúce JIT dodávky, elektronickú fakturáciu a komunikáciu so zákazníkom.

AUFEER DESIGN

AUFEER DESIGN sa stal súčasťou rodiny MATADOR-u v roku 2006. Špecializuje sa na dodávanie komplexných dizajnových a vývojových prác a produktov v oblastiach špičkových technológií, automobilov, koľajových vozidiel a energetiky. Skúsenosti a zručnosti špecialistov v oblastiach simulácií, projektovania kabeláže, automatizovaných liniek, plastových častí a inžinieringu charakterizujú AUFEER DESIGN ako všestranného a flexibilného dodávateľa pre viaceré priemyselne odvetvia.

UNION INVESTMENT TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A.

ul. Polna 11
00-633 WARSZAWA
www.union-investment.pl

Tomasz Michalak
Director
Institutional Clients Department
Tel.: (+48) 22 449 04 82
Mobile: (+48) 603 76 87 75
Email: tmichalak@union-investment.pl

Adam Wolski
Director
Key Institutional Clients
Mobile: (+48) 601 088 493
Email: awolski@union-investment.pl

Union Investment TFI S.A.

For nearly two decades, we have been growing the assets of institutional and private investors in Poland. We are part of the European financial group Union Investment, which is headquartered in Frankfurt, and has been in existence since 1956. It manages over 200 funds with assets amounting to over 200 billion euros. We combine local experience and the competences of the Polish team with the Group's global vision, corporate order and the highest standards of solutions and service available for our clients. This strategy provides benefits for our clients. Our funds achieve consistent results and our numerous awards are evidence of the high quality of service we provide.

*Małgorzata Góra-Dubiela
President of the Management Board
of Union Investment TFI S.A.*

Union Investment TFI S.A. in figures

For over 19 years, we have been growing together with the Polish economy ! We have been trusted to manage assets amounting to 9.87 billion PLN*. We grow the resources of over 64 thousands individual and institutional clients. We offer 16 open-end sub-funds with diversified investment strategies suited to different preferences and needs. Our results are due to the fact that we have one of the most stable management teams in Poland, that has not undergone any significant changes for the past 14 years. We have received numerous awards for the best investment funds.

**Data as of 31.07.2014, including assets accumulated in funds, investment advisory and dedicated portfolios.*

11 years among the best investment fund companies (IFCs) on the market

In the 11-year history of the prestigious ranking carried out by "Rzeczpospolita" and Analizy Online, we are the sole IFC that has been on the podium in each consecutive year, including 8 times in first place and 3 times in second place.

What distinguishes us from our peers:

- § Very good, consistent investment results.
- § Stability of the management team.
- § Effective fund management – attractive performance with relatively low risk exposure.

A company born to lead

In 2014 we received the Alfa Prize for the best national investment fund company of 2013. This new prize was awarded to us by a panel of independent experts from the analytical company Analyzy Online.

Outstanding ratings

The investment funds rating carried out by Analyzy Online is one of the most detailed tools for analyzing funds offered on the Polish market. Funds awarded with 4 and 5 stars are exceptionally worth investing in. 5 stars are awarded only to the funds that, according to analysts, distinguish themselves from the competition and are capable of achieving, in a repeatable manner and with limited risk, better results than their peers.

Being part of a leading German asset manager

Union Investment TFI S.A. (Poland) is fully owned by Union Asset Management Holding A.G. (UAMH) headquartered in Frankfurt am Main, Germany. We adopt all the restrictive regulations developed by our parent company, both with respect to fund and asset management, as well as risk management and compliance. Our activities are constantly monitored by leading auditing companies and are subject to constant analysis of the Supervisory Board, whose members are representatives of UAMH.

Exportno-importná banka Slovenskej republiky (EXIMBANKA SR)

Grösslingová 1
813 50 BRATISLAVA
Tel.: +421-2-5939 8111
Fax: +421-2-5293 1624
informacie@eximbanka.sk
www.eximbanka.sk

PRIAMY NÁSTROJ ŠTÁTNEJ PODPORY EXPORTU

Exportno-importná banka Slovenskej republiky ako špecializovaná štátna exportno-úverová inštitúcia poskytuje bankové aj poisťovacie služby s cieľom podporiť slovenských exportérov všetkých kategórií.

Exportno-importná banka Slovenskej republiky, Grösslingová 1, 813 50 Bratislava 1

+421-2-5939 8603 poistenie@eximbanka.sk
+421-2-5939 8205 financovanie@eximbanka.sk
+421-2-5939 8111 informacie@eximbanka.sk

EXIMBANKA SR je exportno - úverová inštitúcia a jediný priamy nástroj štátu využívaný pri podpore exportu.

Umožňuje vstup slovenským exportérom do obchodných a investičných vzťahov, kde komerčný finančný sektor prejavuje menší záujem prevziať na seba riziko.

Účelom je štátna podpora, ktorá nenaruša trhové podmienky, nedeformuje trh a neumožňuje zvýhodňovanie výrobcov z jednej krajiny na úkor ostatných.

EXIMBANKA SR ponúka širokú škálu finančných produktov spojených s vývozom, predovšetkým úverové poistenie, financovanie a záruky.

Produkty EXIMBANKY SR sú určené malým, stredným aj veľkým slovenským podnikateľským subjektom, respektíve výrobcom tovarov a poskytovateľom služieb určených na vývoz.

VOLKSWAGEN FINANČNÉ SLUŽBY

S AUTAMI DOKÁŽEME ZÁZRKY

VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o.

Vajnorská 98
831 04 Bratislava
Tel: +421-2-4929 2104
Fax: +421-2-4929 2105
petra.orbanova@vwfs.sk
www.vwfs.sk

NAJVÝHODNEJŠÍ ÚVER NA NOVÉ AUTÁ

Poistenie pneumatík a Poistenie čelného skla v rámci značkového poistenia

Sme jednotka vo financovaní osobných vozidiel a preto vám vieme poskytnúť tie najlepšie podmienky:

- § najvýhodnejší úver na financovanie auta
- § všetky poistenia v splátke
- § poistenie finančnej straty - pri krádeži alebo totálnej škode vám vrátime 100 % ceny auta
- § jednoduché a rýchle dokladovanie
- § nízke poplatky a fixná úroková miera

Mondi SCP a.s.

Tatranská Cesta 3
034 17 Ružomberok
Tel: +421-44-4362 222
Fax: +421-44-4363 824
www.mondigroup.com

KIA MOTORS SLOVAKIA s.r.o.

013 01 Teplička nad Váhom
Tel: +421-41-5150 111
Fax: +421-41-5150 901
www.kia.sk

SBERBANK SLOVENSKO, a.s.

Vysoká 9
810 00 Bratislava
Tel.: +421-2-5965 1111
Fax: +421-2-5965 1112
market@sberbank.sk
www.sberbank.sk

Erste Group Immorent Slovensko s.r.o.

Tomášikova 48
832 52 Bratislava 3
Tel.: +421-2-4862 9911
Fax: +421-2-4862 7222
immopark.sk@immorent.com
www.erstegroupimmorent.sk

ARAVER a.s.

M.R.Štefánika 26
912 50 Trenčín
Tel.: +421-903 410 115
Fax: +421-32-7431 924
pagacova@araver.sk
www.araver.sk

*Prvý Novomestský
autoservis*

www. ARAVER .sk

CEIT, a.s.

Univerzitná 8661/6A
010 08 Žilina
Tel.: +421-41-5137 401
ceit@ceitgroup.eu
www.ceitgroup.eu

Hotel Bránica ****

013 05 Belá
Tel.: +421-41-5693 035, +421-41-5693 036
Mob.: +421-911 948 571
Fax: +421-41-5693 039
E-mail: info@hotelbranica.sk
www.hotelbranica.sk

